

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@eureau.org

Juurdepääs veele ja võlgnevuse korral rakendatavad meetmed

Juurdepääs veele on täna tagatud kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Veeteenuse pakkujad varustavad nii elanikke kui ettevõtteid puhta ja tervisele ohutu joogiveega. Teenuse hind kaetakse veearvetest. Juhul, kui elanik (leibkond) ei ole suuteline veearvet tasuma, näevad seadused või lepingutingimused ette meetmed, mis võimaldavad nii kliendi kui teenusepakkuja jaoks teenuse jätkumist. Käesolev dokument annab ülevaate EurEau' liikmesriikides selle tarbeks kehtestatud korrast.

Käesolevast taustdokumendist selgub, et:

- ~ Mõnedes liikmesriikides on kasutusel sotsiaalsed tariifid või sotsiaalfondid, mis kuuluvad aga sotsiaalpoliitika vahendite hulka. Mõnel juhul on vee-ettevõtjad osalenud nende vahendite väljatöötamisel või panustavad neisse otseselt, kuid vahendite haldamisega tegeleb riik või kohalik omavalitsus.
- ~ Arvete tasumata jätmise korral on veeühenduse sulgemine üldjuhul lubatud. Mõnedes liikmesriikides on see keelatud juhul, kui tegemist on kliendi alalise elukohaga (Austrias, Prantsusmaal, Ungaris, Iirimaa, Suurbritannias), haigla või kooliga.
- ~ Sulgemiste osakaal aasta lõikes jääb vahemikku 0,1-2%, tavaliselt alla 1% veeühenduste koguarvust (sh mittealalised elukohad, kauplused ja tööstusettevõtted). Kõrgemad näitajad on harilikult tingitud sama kliendi mitme ühenduse sulgemisest.
- ~ Veeühenduse sulgemisele eelnev protsess on pikaajaline, see võib kesta kuid ning tähendada mitmeid vee-ettevõtja poolt saadetud kirju, tehtud telefonikõnesid ja visiite. Samuti võib ühenduse sulgemine toimuda mõnel pool kohtuotsuse alusel.
- ~ Vee-ettevõtted üritavad ühenduse sulgemist vältida, sest sellega seonduvad kulud jäävad ettevõtte kanda.
- ~ Mõnedes liikmesriikides eelistavad ettevõtted piirata vooluhulka (nt 20 liitrit päevas tarbija kohta) või paigaldavad veeühenduse sulgemise asemel mündiga töötavaid veemõõtjaid. Ungaris ja Šveitsis on ainsa meetmena lubatud vooluhulga vähendamist.
- ~ Harilikult katkestatakse veeühendus mõneks (1-3) päevaks, kuivõrd tegu on tugeva stiimuliga, mis sunnib klienti oma arvet tasuma. Vee sulgemine on aga siiski viimane abinõu, tavaliselt piisab juba sulgemisest teavitava kirja saatmisest, et klient parandaks tekkinud olukorra.

AUSTRIA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Veeteenuse pakkuja ei tohi sulgeda arve maksmata jätnud kodutarbija ühendust. Lubatud on vooluhulga piiramine inimese ööpäevase vajaduseni.

2. Õiguslik seisukoht:

3. Sulgemise tingimused:

4. Sulgemiste arv aastas:

Mitte ühtegi.

5. Sulgemise kestvus:

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Perede makseraskustega tegelemine ei kuulu vee-ettevõtja vastutusalasse.

BELGIA

Flandria ja Brüssel

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Ühenduse sulgemine on lubatud. Föderaalse süsteemi tõttu vastutab iga regioon eraldi oma veesektori eest ning seetõttu kehtib kolm erinevat määrust.

2. Õiguslik seisukoht:

Brüsseli piirkonnas üldist seadusandlikku keeldu ei ole, kuid 08.09.1984. a kehtestatud määruse kohaselt peab vee-ettevõttel olema kohtuotsus kodutarbija veeühenduse sulgemiseks (kohtusse pöördumiseks vajab ettevõtte kohaliku omavalitsuse nõusolekut). Mitte-eluruumide puhul ei ole vee sulgemiseks vaja läbi käia kohtuprotsessi.

Flaami piirkonnas annab 20. detsembril 1996. a välja antud määrus (kohalik seadusakt) igale kliendile õiguse katkestusteta varustatusele vähemalt minimaalse hulga joogiveega. See tähendab, et vee sulgemine (vähemasti täielik sulgemine) on seadusega keelatud.

2015. a on antud määrust muudetud ning miinimumi nõue välja jäetud. Täielik sulgemine tuleb siiski kõne alla turvalisuse kaalutlustel, samuti mõnedel võlgnevuse juhtudel, kui klient keeldub maksmast (täielik sulgemine on veeteenuse pakkujale pikaajaline ja tõsine protsess), ning kliendipoolse pettuse ilmnemisel (pärast kohaliku omavalitsuse otsust).

3. Sulgemise tingimused:

Brüsseli piirkondliku õigusakti kohaselt kehtestab ettevõtte ise sulgemise korra. Sulgemiseks peab ettevõttel olema kohtu nõusolek, mille saamiseks võib kuluda nädalaid.

Flandrias tohib sulgemist teostada turvakaalutlustel pärast positiivse soovitusel saamist kohalikul linnakomisjonilt või ametivõimudelt.

4. Sulgemiste arv aastas:

Küsitlusele vastanud ettevõtetes jääb sulgemiste osakaal vahemikku 0,1-0,7% kohalike klientide koguarvust (sh tööstusettevõtted, kauplused jne).

Flandrias oli sulgemiste osakaal 2014. aastal 0,15%. Ettevõtete lõikes kõikus see näitaja 2015. a vahemikus 0,05-1% klientide koguarvust.

5. Sulgemise kestvus:

Sõltuvalt kohalikest oludest 1 päevast kuni 10 päevani.

Flandrias on rohkem kui kolmandikul tarbijatest veeühendus suletud alla 7 päeva. 15% juhtudest kestab vee sulgemine üle 10 ja alla 30 päeva, ning 12% juhtudest rohkem kui 30 päeva. Ülejäänud saavad veeühenduse tagasi mõne teise tarbija kaudu.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Seaduse kohaselt on veeühenduse sulgemine keelatud juhul, kui tarbijat ei ole vee-ettevõtte sulgemiskavatsusest teavitatud. Mitmete kontaktide ja vee sulgemise vahele jääb alati märkimisväärne aeg.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Võimalik on maksegraafiku koostamine. Mõned ettevõtted informeerivad klienti ja aitavad vajadusel abi otsida. Üksikud ettevõtted külastavad võlgnikest kliente, et neile võimalikke abinõusid tutvustada.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Brüsselis ja Flandrias on täielik sulgemine rangete reeglite kohaselt võimalik (vt eespool punkt 2), osalist sulgemist Brüsselis ei rakendata.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Brüsseli piirkonnas puuduvad eritariifid, küll aga oleneb veehind tarbimise iseloomust – väiksema tarbimisega klientidele kehtib madalam tariif. On ettevõtteid, kes on kehtestanud eraldi tariifi kohaliku sotsiaalameti kaudu eelarvetoetust saavatele klientidele.

Flandrias on alates 2016. aastast kehtestatud sotsiaalne tariif, mis on 20% tavaarvest.

Valloonia

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee sulgemine on lubatud. Föderaalse süsteemi tõttu vastutab iga regioon eraldi oma veesektori eest ning seetõttu kehtib kolm erinevat määrust.

2. Õiguslik seisukoht

Valloonias ei ole kodutarbija veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral seadusega keelatud. Küll aga vajab vee-ettevõtja piirkondliku õigusakti kohaselt kodutarbija veeühenduse sulgemiseks kohtuotsust. Samas langetavad kohtunikud selliseid otsuseid aina vastumeelsemalt seoses „õigus veele“-põhimõttega, mistõttu on vee-ettevõtjad hakanud enam kasutama vooluhulga piiramist.

3. Sulgemise tingimused

Nagu punktis 2 märgitud, ei ole Valloonias lubatud vee sulgemine ilma kohtuotsuseta. Otsuse veeühenduse sulgemiseks teeb kohus üksnes erandjuhtudel, kui võla tasumiseks ette võetud tavatoimingud (maksegraafiku koostamine või muud vahendid) ei ole tulemusi andnud.

4. Sulgemiste arv aastas

Valloonias on täielike sulgemiste arv väga väike. Kolme tähtsama vee-ettevõtte peale, kes teenindavad kokku u 1,4 miljonit elanikku, toimus 2014. aastal 1 465 täielikku sulgemist.

EurEau

5. Sulgemise kestvus:

Selles osas reeglid puuduvad. Veeühendus jääb suletuks seni, kuni tarbija on võla tasunud.

6. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Valloonias on loodud sotsiaalfond, millesse panustavad kõik leibkonnad, makstes 0,0250 €/m³.

Fond on mõeldud makseraskustes tarbijaile, kelle määrab omavalitsuse sotsiaalamet. 80% kogutud summadest on mõeldud otseselt maksmata jäänud veearvete tasumiseks.

10% on ette nähtud raskustes perede elamuasemega soenduvate küsimuste lahendamiseks ehk selleks, et vähendada nende veetarbimist. Nimelt on täheldatud, et sellised pered kalduvad tarbima keskmisest enam vett, isegi kui arvestada leibkonna elanike koguarvu.

Fondi kasutatakse vaid siis, kui kõik muud meetmed, sh maksusoodustused, on järele proovitud.

BULGAARIA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Veeühenduse sulgemine on Bulgaarias seaduse kohaselt lubatud, kuid praktikas tehniliselt piiratud võimalus seoses kehtiva peaarvesti ja kliendarvestite süsteemiga (nt korterelamutes, muud tüüpi hoonetes paikneva või mistahes muu eraomandi puhul, mis asub pärast peaarvestit, kui omanik või seaduslikult õigustatud isik nõuab eraldi arve avamist). Selline süsteem muudab ühisomandis elavate klientide veeühenduse sulgemise peaaegu võimatuks, sest puudub ligipääs eraomandile ning kogu kinnistu peaarvesti sulgemine, kui üks või mitu klienti tasuvad oma arveid korralikult, on keelatud.

2. Õiguslik seisukoht:

Määrusega nr 4/2012 kehtestatud vee- ja kanalisatsioonisüsteemiga liitumise ja selle kasutamise tingimuste ja korra kohaselt on vee-ettevõtjal õigus eelneva etteteatamise korral katkestada osaliselt või täielikult vee- ja kanalisatsiooniteenuse pakkumine, juhul kui klient ei täida üldtingimuste (ÜT) ja lepinguga seatud kohustusi. See on põhjus veeühenduse sulgemiseks.

Vee- ja kanalisatsiooniteenuste (VKT) ÜT kohaselt võib VKT pakkuja sulgeda arveid mittetasuva kliendi veeühenduse 15-päevase etteteatamisega. Samas ei ole VKT peatamine lubatud ühisomandis elavate klientide puhul, sest sellisel juhul võib vee-ettevõtja rikkuda hoones elavate teiste, korrektsete klientide õigusi ja huve.

Isegi kui seadus lubab võlgnevuse korral ja eelneval etteteatamisel ühendust sulgeda, näeb konkurentsi kaitsmise komisjoni praktika - mida kinnitab ka kõrgem halduskohus - ette, et enne kodutarbija veeühenduse sulgemist peab vee-ettevõtja järele proovima kõik õiguslikud vahendid võla sissenõudmiseks. Selle taga on peamiselt põhjendus, et õiguse näol veele on tegemist põhiõigusega.

3. Sulgemise tingimused:

Teenust tohib sulgeda 15-päevase etteteatamisega.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ligi 50 sulgemist Sofias.

5. Sulgemise kestvus:

Sõltub konkreetsest juhtumist, kuni klient on tasunud veeühenduse avamise eest ja esitanud vastava sooviavalduse.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Kliendile saadetakse alati üks hoiatuskiri. Vahel võlgnikule ka helistatakse, ent vee sulgemisele eelneb alati kirjalik teatis.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Samuti tehakse ükselt-uksele visiite, mis ei ole aga kohustuslikud enne vee sulgemist. Samas võib ükselt-uksele käiv töötaja sulgemisteatise ka kohapeal üle anda, kui klient ei maksa ning ühenduse sulgemine on tehniliselt võimalik.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Veeühenduse täielik sulgemine on lubatud ülal toodud tingimustel.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalsed tariifid täna puuduvad.

KÜPROS

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Mittemaksmise korral on võimalik tarbija veeühendus sulgeda.

2. Õiguslik seisukoht:

Sellekohane säte sisaldub Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud määrustikus.

3. Sulgemise tingimused:

Olenevalt piirkonnast esitatakse veearveid iga 2 või 3 või 4 kuu tagant. Arve õigeaegse tasumata jätmise korral (20-30 päeva arve väljastamisest) lisandub võlasummale 10%. Vee sulgemise vältimiseks saadetakse täiendav teatis. Kui arve on endiselt maksmata (5 päeva möödudes), võidakse veevarustus katkestada.

4. Sulgemiste arv aastas:

Aastane veeühenduse sulgemiste arv Küprosel on piirkonniti erinev. Kolmes suuremas veepiirkonnas Nicosias, Limassolis and Larnacas kõigub sulgemiste arv vahemikus 0,5-6,7% klientide koguarvust. Küprosel tervikuna teostatakse keskmiselt 3,5%-l klientidest veeühenduse sulgemist. Tuleb märkida, et need arvud sisaldavad ka mitut ühendust samas hoones, kuivõrd tihti on samadel inimestel harjumus arveid mitte tasuda.

5. Sulgemise kestvus:

Vahemikus 1-2 päeva. Sulgemist ei teostata nädalavahetuse või riigipüha eel, enne jõulu- ja lihavõttepühi ning suvepuhkusi. Veeühendus taastatakse samal päeval, kui klient tasub maksmata jäänud arve.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Hoiatav SMS-sõnum, e-kiri või kirjalik teatis saadetakse 7 päeva enne vee tegelikku sulgemist. Klienti teavitatakse arve esiküljel sellest, et võlgnevuse mittetasumisest veeühendus suletakse. Veepiirkondade kodulehel kirjeldatakse üksikasjalikult veearve õigeaegse tasumata jätmisega kaasnevat veeühenduse sulgemise korda.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Vahel külastab vee-ettevõtte töötaja klienti enne vee sulgemist, kuigi seadus selleks ei kohusta.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk

Täielik sulgemine on lubatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid

Kuigi üldine sotsiaalseid tariife käsitlev poliitika praegu veel puudub, võttis Esindajatekoda hiljuti vastu määrustiku, mis nõuab sotsiaalsete tariifide üldist kohaldamist.

TŠEHHI VABARIIK

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Veeühenduse sulgemist või veeteenuste piiratud osutamist reguleerib seadus, mis sätestab veevarustuse sulgemise või piiramise põhjused ja teostamise tingimused.

Õigusnormid puudutavad eranditult kõiki tarbijaid, sh ka ühiskonna nõrgemaid gruppe, haiglaid, koole jne. Seega sõltub olukorra lahendus iga konkreetse võlgniku puhul vee-ettevõtte poolt kehtestatud korrast. Võlgnevuse tõttu suletud veeühenduse korral ei ole tarbijal õigust tasuta avarii-veevarustusele, isegi mitte minimaalsele.

2. Õiguslik seisukoht:

Veevarustuse- ja kanalisatsiooniseaduse alusel (vastu võetud määrusega nr 274/2001 Sb, viimati muudetud 2013. a määrusega nr 275) on vee-ettevõtjal Tšehhi Vabariigis õigus peatada või piirata nii veevarustuse- kui ka kanalisatsiooniteenuse osutamist. Selle põhjused on loetletud seaduses § 9 (6). Üks põhjustest, loetelu punkt g), on veearve mittetasumine rohkem kui 30 päeva jooksul.

Tsitaat - § 9 (6) (g): „Vee-ettevõtjal on õigus peatada või piirata veevarustuse- või kanalisatsiooniteenust seni, kuni on kõrvaldatud peatamise või piiramise aluseks olnud põhjused:

g) kui klient viivitab vee- ja reoveetariifi tasumisega kokkulepitud makseviisi alusel pikemalt kui 30 päeva.“

3. Sulgemise tingimused :

Seadus piiritleb tähtajad, mille jooksul peab vee-ettevõtja teavitama klienti veevarustuse- või kanalisatsiooniteenuse peatamisest või piiramisest. Tasumata arve puhul on minimaalne etteteatamisaeg 3 päeva.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ligi 0,2% tarbimiskohtade koguarvust – põhjalik uurimus sel teemal puudub. Antud näitaja iseloomustab ühte konkreetset vee-ettevõtet.

5. Sulgemise kestvus:

Vee sulgemine võib kesta tunde, päevi, kuid või aastaid (nt kui klient ei kasuta enam tarbimiskohta). Tavaliselt ei kesta sulgemine rohkem kui mõned päevad.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Veevarustuse füüsilisele sulgemisele eelneb harilikult kohtuväline või sissenõudmine, mis on iga vee-ettevõtte puhul erinev. Tavaliselt koosneb see järgnevast:

- ~ esmane meeldetuletus (kiri või telefonikõne);
- ~ teine meeldetuletus (harilikult tähitud kirjaga).

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Oleneb vee-ettevõttest, kuid ei kuulu tavapraktikasse.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Kliendi veevarustus suletakse täielikult. Minimaalse vooluhulgaga osalist sulgemist ei rakendata.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid :

Sotsiaalsed tariifid Tšehhi Vabariigis puuduvad. Vee- ja reoveetariifid on kulupõhised, see tähendab, et neid ei reguleeri turg, vaid need põhinevad üldiselt siduval hinnaregulatsioonil (seadus+direktiiv). Seega ei pruugi vee-ettevõtja kehtestada hinda oma äranägemise järgi, vaid tohib sellesse arvestada üksnes vastuvõetavaid kulusid ja mõistlikku kasumit. Määrused sätestavad ka selle, millised kulud ei tohi hinnas sisalduda.

TAANI

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõtja tohib veevarustuse sulgeda teatud tingimustel. Peamine nõue on, et kohalik määrus (asjaomasele vee-ettevõttele kehtestatud tarnetingimuste eeskiri) seda võimaldaks. Antud määrus tuleneb Veetarneseadusest, selle on koostanud vee-ettevõtte ja heaks kiitnud asjaomane omavalitsus.

Põhimõtteliselt võivad riiklikus omanduses olevad vee-ettevõtted valida poliitika, mille kohaselt nad ei sulge veeühendust, sest eelistavad lahendust, kus võlgade sissenõudmisega tegeleb riiklik maksuagentuur. Siiski on aastal 2016 enim kasutatav praktika vee sulgemine.

Kõik eraomanduses olevad vee-ettevõtted (mille omanikeks on tarbijad või fondid) teostavad vee sulgemise poliitikat, mis toetub kohalikele määrustele (omavalitsuse poolt kinnitatud tarnetingimuste eeskiri).

Põhireegel on, et vee-ettevõtjal on kohustused iga kinnisvaraomaniku ees. Üürnike osas kehtib alates aastast 1998 määrus, mis kohustab vee-ettevõtjat arveldama üürnikuga otse teatud tingimustel. Enamik tingimusi on tehnilist laadi, nt võimalus sulgeda veeühendus väljaspoolt korterit, eraldi veearvesti olemasolu korteris ja vaid üks korterisse viiv toru. Üürniku ja vee-ettevõtja vahelise otsearvelduse puhul on võlgade sissenõudmiseks võimalik sulgeda vesi ühesainas korteris.

Üldreeglina on vee-ettevõtjal kohutused kinnisvara omaniku ees, mis tähendab, et kujuneda võib olukord, kus kinnisvara omaniku võlgnevuse tõttu suletakse vesi kogu hoones, kus on rohkem üürnikke/kortereid. Üürnikel on võimalus taotleda võlgnevuse tasumist omavalitsuse poolt.

2. Õiguslik seisukoht:

Riiklikus omanduses olevate vee-ettevõtete kasuks võlgade sissenõudmine riikliku maksuagentuuri kaudu tuleneb 12.01.2015. a vastu võetud seadusest.

Veeühenduse sulgemise tingimused on sätestatud kohalikes määrustes.

Vee-ettevõtja võimalus sulgeda üürniku veeühendus tuleneb 27.11.1998. a vastu võetud seadusandlikust aktist nr 837.

Üürniku võimalus taotleda kinnivara omaniku poolt maksmata jäänud võlgnevuse tasumist omavalitsuse poolt tuleneb 09.03.2016. a vastu vetud seadusest nr 227 (§ 46).

3. Sulgemise tingimused:

Vee-ettevõtte määratleb praktilised toimingud, mis on kooskõlas üldiste tsiviilkohustustega. Vee sulgemisega seonduv on kirjeldatud kliendilepingu üldtingimustes.

Sulgemist rakendatakse, kui juhtum on selge ning sellega ei kaasne kahjustuste ohtu.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ühekordse hindamise põhjal on see näitaja vähem kui 1% klientide koguarvust (sh tööstused, ettevõtted jne). Tihti piisab juba hoiatuskirjast, mis tuletab kliendile meelde tasumata arvet. Hetkel puudub vastav statistika.

5. Sulgemise kestvus:

Keskmine sulgemine kestab u 1-2 päeva.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Pärast hoiatuskirja saatmist tuleb vee-ettevõtjal oodata vähemalt viis nädalat, enne kui tohib veeühenduse sulgeda. Hoiatus lisatakse sageli meeldetuletusele. Juhul, kui arve mittetasumise põhjuseks on haigus, töökaotus vms, peab vee-ettevõtja enne vee sulgemist ootama 10 nädalat pärast esmase hoiatuse saatmist. Antud reeglid kehtivad kodutarbija puhul.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Vahel külastab vee-ettevõtte klienti.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on lubatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Eritariifid puuduvad.

SOOME

Järgnev puudutab peamiselt vee-ettevõtte võimalusi sulgeda kodutarbijale pakutavat teenust.

Tööstustarbijatele pakutava veeteenuse peatamine võib vahel olla keerukam seoses võimalike ulatuslike kahjude tekkimise riski ja nendega kaasnevate kahjuhüvitistega.

Kodutarbija veeühenduse sulgemine teatud tingimustel on lubatud Veeteenuste seaduse alusel.

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Arve mittetasumisel on õigus sulgeda iga kliendi veeühendust. Lisaks on lubatud sulgeda ka kliendi reo- ja sadeveekanalisisatsiooniühendus. Võimalike keskkonnaprobleemide ja -riskide tõttu kahte viimati mainitud võimalust tavaliselt siiski ei rakendata.

2. Õiguslik seisukoht:

Veeteenuste seadus (119/2001) ning vee-ettevõtja ja kliendi vahel sõlmitud teenuslepingu tingimused.

3. Sulgemise tingimused:

Vee-ettevõtte määratleb praktilised toimingud, mis on kooskõlas üldiste tsiviilkohustustega. Vee sulgemisega seonduv on kirjeldatud kliendilepingu üldtingimustes. Sulgemist rakendatakse, kui juhtum on selge ning sellega ei kaasne kahjustuste ohtu.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ühekordse hindamise põhjal on see näitaja alla 1% klientide koguarvust (sh tööstused, ettevõtted jne). Tihti piisab juba hoiatuskirjast, mis tuletab kliendile meelde tasumata arvet. Hetkel puudub vastav statistika.

5. Sulgemise kestvus:

Keskmine sulgemine kestab u 1-2 päeva.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Pärast hoiatuskirja saatmist tuleb vee-ettevõtjal oodata vähemalt viis nädalat, enne kui tohib veeühenduse sulgeda. Hoiatus lisatakse sageli meeldetuletusele. Juhul, kui arve mittetasumise põhjuseks on haigus, töökoha kaotus vms, peab vee-ettevõtja enne vee sulgemist ootama 10 nädalat pärast esmase hoiatuse saatmist. Antud reeglid kehtivad kodutarbija puhul.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Vahel külastab vee-ettevõtte klienti.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on lubatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Eritariifid puuduvad.

PRANTSUSMAA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

2013. aastast kehtiva Brottes' seaduse järgi on vee sulgemine võlgnevuse tõttu keelatud, juhul kui tegu on leibkonna alalise elukohaga.

2. Õiguslik seisukoht:

Brottes' seadus 15. aprillist 2013. a.

3. Sulgemise tingimused :

Ülejäänud tarbijate puhul - nagu mittealalised elukohad, ärid, suured veetarbijad, valitsusasutused – jääb vee sulgemine maksmata arvete korral kehtima.

4. Sulgemiste arv aastas :

Väga piiratud. Täpsemad andmed puuduvad, kuna tegemist on värskelt kehtima hakanud seadusega. Samas on oluline märkida, et seaduse jõustumise järel on tasumata arvete hulk kolmekordistunud.

5. Sulgemise kestvus:

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Jätkuvad arutelud teemal, kas arvete mittetasumisel tuleks rakendada vooluhulga piiramist. (Hiljutised kohtulahendid on selle konkreetsetel juhtumitel keelanud.)

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Brottes' seadus võimaldab 5-aastast katseperioodi sotsiaalsete veeteenuse tariifide rakendamisel. 50 linna on teatanud oma kavatsusest selliseid uuenduslikke tariife katsetada ja mõned kohalikud omavalitsused juba rakendavad sotsiaalseid tariife. Kaks head näidet selles osas on:

~ Dunkirk Põhja-Prantsusmaal,

oma keskkonnasõbraliku ja solidaarse uuendusliku tariifiga (<http://www.suez-environnement.com/news/press-releases/dunkirk-official-launch-eco-social-water-tariff-scheme>)

~ Ile de France'i regioon, kus "Eau solidaire" on tasunud juba 22 500 majapidamise veearved

(http://www.sedif.com/imageProvider.aspx?private_resource=19199&f_n=Eau%20solidaire_Difficultés-paiement_1212.pdf)

SAKSAMAA

1998. a aruande järel ei ole seadusandluses muudatusi tehtud, küll aga seaduste rakendamises.

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõtja võib sulgeda iga arveid mittetasuva kliendi veeühenduse pärast fikseeritud kahenädalast perioodi, juhul kui sulgemine ei ole ülemäärane ning on tõenäone, klient ei kavatse maksta ka tulevikus. Sageli maksab linna sotsiaalamet vaesemate tarbijate eest.

2. Õiguslik seisukoht:

Antud säte on osa veeteenuste lepingu tingimustest. Riiklik seadus kohustab kõiki vee-ettevõtjaid lisama selle oma veeteenuste lepingusse. Seega on igal vee-ettevõtjal õigus veeühenduse sulgemiseks.

3. Sulgemise tingimused:

Ülal kirjeldatud seadustega kooskõlas tegutsemiseks on igal ettevõtetel oma kord. Tavaliselt teavitab ettevõtte võimalikust sulgemisest kohalikke võime (nt tervishoiu- ja sotsiaalametit). Üürilepingu puhul tuleb üürnikel vahel rakendada õiguslikke meetmeid omaniku vastu, kuivõrd tänaseni ei ole neil võimalik esitada kaebust ettevõtte vastu.

4. Sulgemiste arv aastas:

Teadmata.

5. Sulgemise kestvus:

Tavaliselt mõned päevad.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee-ettevõtja peab tõestama, et ta on tungivalt soovitanud kliendil arve tasuda ja hoiatanud ühenduse sulgemise eest.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tavaliselt jah, ehkki kohustust selleks pole.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Vee-ettevõtjal on õigus vee täielikuks sulgemiseks. Mõned ettevõtjad piiravad vooluhulka või annavad üksnes toiduvalmistamiseks vajaminevat vett.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Eritariifid puuduvad.

KREEKA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee võib sulgeda kõikidel klientidel, mõnede eranditega (nt haiglad, koolid, ning pärast majandus- ja finantskriisi mõnel juhul ka madala sissetulekuga inimesed, nagu nt töötud).

2. Õiguslik seisukoht:

Vee-ettevõtte õigus veeühenduse sulgemisele on sätestatud vee-ettevõtte ja kliendi vahel sõlmitud lepingus ning võrgueeskirjas. Aga kuna õigusraamistik sulgemisõigust ei sätesta, siis mõnel juhul on see tekitanud küsimusi.

3. Sulgemise tingimused:

Sulgemist ei kohaldata tavaliselt, kui klient on võlgu vähem kui kolme kuu arved või teatud summa. See sõltub vee-ettevõttest.

4. Sulgemiste arv aastas:

Täpne statistika puudub, kuid alates 2010. aastast on sulgemiste arv tõusnud. Samas ei sulge enamik vee-ettevõtteid vett madala sissetulekuga perede puhul või siis, kui mõni pereliige on töötu.

5. Sulgemise kestvus:

Tavaliselt suletakse vesi vaid 1 päevaks. Seda ei tehta kunagi nädalavahetuse või riigipüha eel, samuti mitte enne jõule ega lihavõtteid.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Enne vee sulgemist võtab ettevõtte kliendiga ühendust (kirja, SMS-sõnumi või e-kirja teel), et teavitada teda võimalikust abist ning maksegraafiku koostamise võimalusest.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Vee-ettevõtte ei külasta klienti enne veeühenduse sulgemist.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on lubatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Alandatud tariifid kehtivad pensionäridele, paljulapselistele peredele ning madala sissetulekuga peredele ja neile, kus on mõni töötu liige. Mõned vee-ettevõtted on kehtestanud (alandatud) eritariifid ka koolidele ja haiglatele.

UNGARI

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Maksevõla mittetasumise korral on vee-ettevõttel lubatud sulgeda kodutarbija veeühendus ja piirata veetarbimist (vähendades näiteks vooluhulka kraanis), tingimusel et tarbija toimetulek on tagatud ja sanitaarvajadused rahuldatud.

2. Õiguslik seisukoht:

2011. a vastu võetud Ühisveevärgiteenuse seadus nr CCIX, ja valitsuse 27.02.2013. a määrus nr 58 teatud 2011. a Ühisveevärgiteenuse seaduse nr CCIX sätete rakendamise kohta.

3. Sulgemise tingimused:

Piiranguid veevarustusele võib rakendada 60 päeva möödumisel arve tasumise tähtajast, kui on täidetud järgmised tingimused:

- ~ vee-ettevõtja on tarbijat hoiatanud ja teavitanud vajadusest maksevõlg tasuda;
- ~ tarbijaga peetud konsultatsioonid ei ole andnud tulemusi (maksegraafiku leping, moratorium).

Põhiliste terviseohutusnõuete täitmise seisukohalt peetakse piisavaks, kui vee-ettevõtte tagab vähemalt **20 liitrit vett päevas inimese kohta** näiteks avalikust veevõtukohast, tuletõrjehüdrandist või veepaagist. (Mõned vee-ettevõtted kasutavad selleks, et tagada mainitud 20 liitrit vett päevas inimese kohta, kliendi eluruumidesse paigaldatavat veevoolu piirajat.)

Alla 4-korruselistes liftiga elamutes peab juurdepääs veele olema tagatud 150 m raadiuses. Üle 4-korruselistes elamutes peab veeallikas olema tagatud igal neljandal korrusel.

4. Sulgemiste arv aastas:

Hinnanguliselt mõni tuhat.

5. Sulgemise kestvus:

Täpsustamata, harilikult kuni maksekohustuse täitmiseni. Vee-ettevõtja on kohustatud veeühenduse taastama 3 päeva pärast seda, kui klient on tasunud maksevõla ja vee avamise tasu.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Seaduse järgi on vee-ettevõtja kohustatud saatma kliendile vähemalt kaks ametlikku teatist.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tavaliselt ei külastata, üksnes probleemsetel juhtudel.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Tagades puhta joogivee tarne, mis on vajalik toimetulekuks, tervishoiu- ja lasteasutustele ning tervisekaitse- ja tuletõrjenõuete tagamiseks, ja jättes kõrvale kanalisatsiooniteenused, **on vee-ettevõttel õigus teatud aja jooksul piirata pakutavate veeteenuste mahtu.**

Lisaks sellele on vee-ettevõttel õigus:

- ~ piirata puhta joogivee vooluhulka, kusjuures **kodutarbija** puhul tohib ühisveevärgiteenuse peatada üksnes juhul, kui vee-ettevõtte suudab tagada **20 liitrit vett päevas inimese kohta** muudest ligipäätavatest allikatest, selleks et kindlustada tarbija toimetulek ja rahuldada tema sanitaar/tervisevajadused;
- ~ paigaldada ettemaksuga tarbimise arvesti, mis on kliendiga eelnevalt läbi arutatud, nagu ka ülejäänud võlasummaga seonduvad üksikasjad.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalsed tariifid puuduvad.

Sotsiaalselt ebasoodas olukorras tarbijal on võimalik taotleda:

- ~ maksegraafiku koostamist;
- ~ maksepikendust.

Puudega klienti tuleb veemõõtmise, tarbimisnäidu võtmise ja arveldamise juures kohelda vastavalt tema erivajadustele, samuti tuleb puudega kliendile pakkuda tema seisundile kõige sobivamat makseviisi.

IIRIMAA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vaata punkti "Õiguslik seisukoht". Seadus ei näe ette kodutarbija veeühenduse sulgemist.

2. Õiguslik seisukoht

2013. a detsembri lõpus võttis Iiri parlament vastu Veeteenuste seaduse (nr 2), millega asutati uus riiklik vee-ettevõtte Irish Water (Iiri Vesi), mis võttis üle joogi- ja reoveeteenuste osutamise põhiseaduslikud ülesanded alates 1. jaanuarist 2014. a. Kohalikud omavalitsused, kes kuni 2013. a lõpuni olid seadusliku veeteenuste osutaja rollis, jätkavad veeteenuste osutamist Iiri Vee esindajatena ja Iiri Veega sõlmitud teenustasemete kokkuleppe alusel.

Praegu tegeleb Iiri Vesi kogu riigis veearvestite paigaldamisega kodutarbijatele. Veeteenuseid reguleerib olemasolev Energiaturu Komisjon (ingl k *Commission for Energy Regulation* ehk CER).

CER tegi küll 2014. a ettepaneku kehtestada maksustamismehhanism, mis nägi ette maksustamist mõõdetud vee eest ja maksuvabastuse võimaluse, kuid selle asemel kinnitas valitsus poliitiliste protestide surve all 2014. a lõpul ühtse määraga maksu. Samuti muutis valitsus 2014. a lõpul seadust selliselt, et Iiri Vesi ei saanud kavandatud õigust vähendada vee eest võlgu olevatele klientidele tarnitava vee voluhulka, nii et see vaid niriseks. Seega tegelikkuses ei ole Iiri Vee võimuses sulgeda võlgu olevate kodutarbijate veeühendust.

3. Sulgemise tingimused:

N/A

4. Sulgemiste arv aastas:

Mitte ühtegi.

5. Sulgemise kestvus:

N/A

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

N/A

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

N/A

8. Täielik sulgemine / minimaalne voluhulk:

N/A

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Aastani 2018 on tariifi lagi max 160 € (1 inimene leibkonnas) või 260 € (rohkem kui 1 inimene leibkonnas). Lapsi leibkonnas ei arvestata.

26. august 2016

Vee kättesaadavus ja võlgnevuse korral rakendatavad meetmed

Viimatiste valimiste järel on kõik kodukulud peatatud vähemalt üheksaks kuuks, kuni parlamendi komisjon jõuab lõpule vee rahastamise kontrolliga.

ITAALIA

(Teemaga tegelevad praegu valitsus, keskkonnaministeerium ja riiklik regulaator, ning peagi on oodata muudatusi.)

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Ühenduse sulgemine võlgnevuse korral on üldiselt lubatud, kuid kunagi ei suleta vett ühiskondlikes asutustes, nagu haiglad ja koolid. Sulgemine on lubatud vaid siis, kui võlgnevus ületab kindlaksmääratud summa.

2. Õiguslik seisukoht:

Võlgnevuse korral teenus peatatakse. Vee-ettevõtja annab sellest teada teatise abil, mis saadetakse vähemalt 20 päeva varem koos maksmata arve koopiaga.

Vee-ettevõtja teavitab veeühenduse taastamise korrast ja ajast, mis on kahe päeva jooksul võla tasumisest või pädeva ametkonna sekkumisel.

Viimasel juhul on vee-ettevõtte kohus rakendada meetmed vooluhulga ja veesurve piiramiseks, ning teavitada sellest kirjalikult ka klienti.

Vee-ettevõtja kehtestab korra võlgnevusele järgnevate eksitoimingute puhuks.

Veearvesti taatlemisprotsess määrab kindlaks tingimused, millel alusel võib klient taotleda tehnikuga vesteldes oma veearvesti töö kontrollimist.

Sulgemist ei tohi kunagi planeerida vähem kui 24-tunnisena ja vähemalt 2-päevase etteteatamisajaga.

3. Sulgemise tingimused:

Igal vee-ettevõtte sätestab tingimused, mis tavaliselt näevad ette, et sulgemist ei tohi teostada enne teatud aja – harilikult 30-40 päeva – möödumist arve tasumise tähtajast.

4. Sulgemiste arv aastas:

Küsitlusele vastanud ettevõtetes jäi tase vahemikku 0-0,9% kohalike klientide koguarvust (sh tööstused, kauplused jne).

5. Sulgemise kestvus:

Umbes 12-24 tundi. Sulgemist ei teostata kunagi nädalavahetuse või riigipüha eel.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Tavaprotseduur näeb ette:

- ~ esmast meeldetuletust 30-40 päeva pärast maksetähtaja möödumist,
- ~ teist kirja nõudega tasuda võlgnevus 7-10 päeva möödumisel,
- ~ teatist ühenduse sulgemise kohta.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tavaliselt külastab vee-ettevõtte töötaja võlgnikku või helistab talle kolm päeva enne vee sulgemist, ning teavitab klienti pakutavast sotsiaalabist.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Vee sulgemise korral vooluhulka ei piirata, küll aga viiakse veehulk miinimumini kodutarbijatest võlgnike puhul.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid :

Itaalia veehinna määrus kehtestab alandatud tariifi "kodumajapidamise esmavajadusteks", mis on 90-100 m³ vett aastas ja ühetaoline kõigile.

Pikkade arutelude tulemusel kiitis Itaalia parlament 2015. a lõpus heaks sotsiaalsed tariifid majanduslikes raskustes klientidele. Seadus ootab praegu valitsusepoolset rakendusakti.

Luxemburg

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõttel on õigus sulgeda (aga mitte täielikult) kõigi võlgnike veeühendus.

2. Õiguslik seisukoht:

Riiklik seadus kohustab vee-ettevõtjat tagama veevarustust, kuid ei täpsusta nõutavat miinimumkogust.

3. Sulgemise tingimused:

Vesi suletakse tänaval asuva siibri sulgemisega.

4. Sulgemiste arv aastas:

110 000 elanikuga Luxemburgi linnas 1-2.

5. Sulgemise kestvus:

Kuni arve tasumiseni.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee-ettevõtja peab tõestama, et ta on tungivald soovitanud kliendil arve tasuda ja hoiatanud ühenduse sulgemise eest.

Pärast korduvaid kirju nõudmisega tasuda arve, saadetakse kiri, milles ettevõtte teatab, et vee vooluhulka piiratakse miinimumini, millest ei piisa näiteks pesumasina ja nõudepesumasina tööks.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tavaliselt mitte.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Vooluhulka piiratakse absoluutse miinimumini.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid :

Eritariifid puuduvad.

HOLLAND

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Põhimõtteliselt on vee-ettevõttel õigus võlgnevuse korral vesi sulgeda, juhul kui järgitakse õigusmenetluse protseduure.

2. Õiguslik seisukoht:

Õigus veeühendus sulgeda tuleneb üldisest tsiviilõigusest, konkreetse tegevusala regulatsioonist ja lepingu üldtingimustest. Juhul kui ühenduse sulgemine väljaspoolt hoonet ei ole tehniliselt võimalik, tuleb vee-ettevõttel hoonesse sisenemiseks taotleda kohtuluba.

3. Sulgemise tingimused:

Joogiveeühenduse sulgemine on reguleeritud alates 2012. aastast.

Sulgemine on lubatud üksnes siis, kui ettevõtte on juba järele proovinud järgmised sammud:

- ~ makse meeldetuletus;
- ~ makse meeldetuletus, mis sisaldab infot võlakokkuleppe sõlmimise võimaluste kohta;
- ~ makse meeldetuletus koos ettepanekuga edastada kliendi andmed võlakokkulepete sõlmimisega tegelevale asutusele;
- ~ makse meeldetuletus koos infoga, et tervisetõend (sõltumatult arstilt) võib ära hoida nn haavatava kliendi veeühenduse sulgemise;
- ~ kohustus teha jõupingutusi leidmaks kohustust mittetäitva poolega isiklikku kontakti;
- ~ võimalus edastada kliendi andmed võlakokkulepete sõlmimisega tegelevale asutusele ilma kliendi nõusolekuta.

Kui võlakokkulepete sõlmimisega tegelev asutus teavitab vee-ettevõtet võlakokkuleppe sõlmimise taotluse saamisest ja menetluse alustamisest, ei sulge vee-ettevõtte kliendi ühendust vastavalt võlakokkulepete sõlmimisega tegeleva haruasutusega sõlmitud eralepingule.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ca 8 000, mis on 0,10% (sh kodumajapidamised ja ettevõtted).

5. Sulgemise kestvus:

Teadmata.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vähemalt üks meeldetuletus pärast maksetähtaja ületamist. Paljud vee-ettevõtted saavad ka teise või kolmanda meeldetuletuse. Lõpuks teatis vee sulgemise kohta. Enne ühenduse sulgemist on vee-ettevõttel kohustus võlgnikuga isiklikult ühendust võtta. Telefoninumbri olemasolul on helistamine kõige otstarbekam viis kontakti saamiseks.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

26. august 2016

Vee kättesaadavus ja võlgnevuse korral rakendatavad meetmed

Mõnel vee-ettevõttel on oma võla sissenõudjad, kes võlgnikku külastavad, teised kasutavad võla sissenõudmisega tegelevate asutuste abi.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Selles osas ettekirjutused puuduvad. Täielik sulgemine on lubatud ja seda sulgemisel alati ka kasutatakse.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Vaesuses elavatele peredele, vanuritele jne eritariife ei ole. Võrdle vastust punktile 3.

NORRA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral on lubatud. Sel puhul kehtib kaks tingimust. Esiteks peab õigus sulgeda veeühendus võlgnevuse korral olema sätestatud kohalikus kehtivas vee- ja kanalisatsioonitariifide määruses. Teiseks peab sulgemise heaks kiitma kohalik sotsiaal- ja terviseamet.

16. märtsil 2012. a vastu võetud kohaliku Vee- ja kanalisatsioonitasude seaduse § 7 järgi on veearvete mittemaksmisel tekkiv võlgnevus automaatselt tagatud hüpoteegiga. Võlg nõutakse sisse kohtu kaudu, kes võib võlasumma katmiseks vara konfiskeerida.

Kuivõrd võlgnevus on tagatud kinnisvara hüpoteegiga, siis kasutavad vaid väga vähesed vee-ettevõtjad vee sulgemise võimalust.

Võlgnevus veearvete eest on väga harv, alla 0,1%.

2. Õiguslik seisukoht:

Ükski riiklik seadus veeühenduse sulgemise võimalust võlgnevuse korral ei reguleeri.

Samas on keskkonnaministerium kehtestanud vee- ja kanalisatsioonitariifide kehtestamist puudutava määruste paketi. Määruse ja selle koostamiseks tehtud eeltööde kohaselt võib veeühenduse võlgnevuse korral sulgeda, juhul kui see on sätestatud kohalikus seadusandluses.

3. Sulgemise tingimused:

Keskkonnaministerium on kehtestanud vee- ja kanalisatsioonitariifide määramist puudutava määruste paketi. Määruse ja selle koostamiseks tehtud eeltööde kohaselt on veeühenduse sulgemiseks võlgnevuse korral vaja täita kaks tingimust. Esiteks peab õigus sulgeda veeühendus võlgnevuse korral olema sätestatud kohalikus kehtivas vee- ja kanalisatsioonitariifide määruses. Teiseks peab sulgemise heaks kiitma kohalik sotsiaal- ja terviseamet.

4. Sulgemiste arv aastas:

Võlgnevust veearvete eest esineb väga harva, alla 0,1%. Kuivõrd võlgnevus on tagatud kinnisvara hüpoteegiga, siis kasutavad vaid väga vähesed vee-ettevõtjad vee sulgemise võimalust.

5. Sulgemise kestvus:

Teoorias võib sulgemine kesta piiramatu aja. Kuna sulgemise peab heaks kiitma kohalik sotsiaal- ja terviseamet, on põhjust arvata, et enamikul juhtudest jääb sulgemine lühiajaliseks.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Seaduse järgi on vee-ettevõtja kohustatud enne sulgemist saatma kirjaliku hoiatuse. Kliendil on õigus anda omapoolne seisukoht sulgemise osas enne selle teostamist.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Teoreetiliselt võib sulgemine olla 100%-line.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalsed tariifid puuduvad.

Keskkonnaministeriumi poolt kehtestatud määruse kohaselt ei tohi tariifi määramisel aluseks võtta kliendi majanduslikku seisukorda, pere liikmete arvu, tualettruumide arvu majas jne.

POOLA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Kodumajapidamise veeühenduse võib võlgnevuse korral sulgeda, kuid seejuures on kohustus tagada alternatiivne veeallikas.

2. Õiguslik seisukoht:

Seisukohta reguleerib 8. juunil 2001. a vastu võetud Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniseaduse artikkel 8.

Seadus sätestab tingimused, mille puhul on lubatud ühenduse sulgemine (veearvete võlgnevuse korral, aga ka ebaseadusliku vee- ja kanalisatsiooniühenduse ning vastuvõetamatu kvaliteediga reovee juhtimise puhul kanalisatsioonisüsteemi).

3. Sulgemise tingimused:

Täidetud peavad olema järgmised tingimused:

- ~ Klient ei ole tasunud kahe arveldusperioodi eest väljastatud arveid;
- ~ klient on kätte saanud maksemääruse;
- ~ klienti on teavitatud kavandatavast veesulgemisest ning antud infot alternatiivse veeallika asukoha ja sellest vee võtmise võimaluste kohta vähemalt 20 päeva enne kavandatavat sulgemist;
- ~ vee-ettevõtte on veesulgemise kavatsusest teavitanud kohalikku sanitaarinspektsiooni, linnapead ja tuletõrjeüksust vähemalt 20 päeva enne kavandatavat sulgemist.

Arveid makstakse tavaliselt kuupõhiselt, makse tähtaeg on 14-30 päeva arve kättesaamise kuupäevast.

4. Sulgemiste arv aastas:

Vee sulgemist kasutatakse harva (u 0,2% klientide koguarvust).

Harilikult toob maksemääruse menetlus soovitud tulemuse.

5. Sulgemise kestvus:

Sulgemise teostab vee-ettevõtte töötaja tavaliselt 1-30 päeva jooksul alates kavandatavast kuupäevast.

Sulgemise kestvus (veevarustuseta jäämine) sõltub täielikult kliendist.

Ühendus taastatakse tavaliselt 24 tunni jooksul.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Klient saab kohustuslikus korras 1 maksemääruse ja 1 teatise kavandatava sulgemise kohta.

Telefonikõned ei ole kohustuslikud, need olenevad vee-ettevõtte võlgade sissenõudmise tavast.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Näidukoguja külastab klienti veenäidu võtmiseks.

Täiendava külastuse kohustust ei ole. Ühenduse sulgemine toimub omaniku/kliendi juuresolekul.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Lubatud põhjendatud juhtudel.

Kliendi selgesõnalisel taotlusel ja põhjendatud juhtudel on võimalik mündiga töötava veearvesti paigaldamine, mis võimaldab tarnida täpselt sellise koguse vett, mille eest klient maksab.

Poola vee-ettevõtjad kasutavad veeühenduse sulgemist harva ja üksnes tõsiselt põhjendatud juhtudel.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalseid tariife kehtestatud ei ole, kuid võimalik on toetuse taotlemine kohaliku omavalitsuse eelarvest teatud gruppidele (toetuse andmise otsustab kohaliku omavalitsuse volikogu).

Samuti võib raskes finantsolukorras kliendi veearve tasuda Sotsiaalhoolekandekeskus või mõni muu mittetulundusühing, programm või fond.

Suuremates linnades kuuluvad vee-ettevõtted sageli selliste abiorganisatsioonide liikmete hulka.

PORTUGAL

1998. aastast alates ei ole seadusandlust eriti muudetud, v.a aastatel 2008 ja 2013 sisse viidud muudatused sulgemisele eelneva kohustusliku teatise saatmisaja pikendamiseks.

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõttel on õigus veeühendus võlgnevuse korral sulgeda.

2. Õiguslik seisukoht:

Seadusandliku aluse annab seadus nr 23/96 (1996.07.26), muudetud seadusega nr 12/2008 (26.02.2008) ja seadusega nr 10/2013 (28.01.2013). Lisaks konkreetsed õigusaktid ja määrused (kohaliku omavalitsuse ja vee-ettevõtte poolt välja antud korraldused), mis on kooskõlas riiklike eeskirjadega

3. Sulgemise tingimused:

Vee sulgemise eeltingimuseks on kohustuslik teatis, mis tuleb saata vähemalt 20 päeva enne kavandatavat sulgemist ametliku kirjaga.

Vee-ettevõttel on õigus kooskõlas ülalmainitud tingimusega kehtestada oma praktilised toimingud.

Üldiselt aktsepteerivad vee-ettevõtted osamakseid.

4. Sulgemiste arv aastas:

Vahemikus 0,5-1,0%.

5. Sulgemise kestvus:

1-2 päeva. Sulgemist ei teostata nädalavahetuse ega riigipüha eel.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee sulgemise eeltingimuseks on kohustuslik teatis, mis tuleb saata vähemalt 20 päeva enne kavandatavat sulgemist ametliku kirjaga.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tavaliselt ei eelne ühenduse sulgemisele vee-ettevõtte töötaja külastust.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on lubatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

ERSAR (riiklik vee- ja kanalisatsiooniteenuseid reguleeriv ametiasutus) on välja töötanud sotsiaalse tariifi suunised.

Enamik vee-ettevõtteid on kehtestanud sotsiaalsed tariifid madalama sissetulekuga ja paljulapselistele peredele.

RUMEENIA

Täna kehtiv asjakohane seadusandlus võeti vastu aastatel 2006-2007.

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõtjal on õigus sulgeda ühendus ühisveevärgisüsteemiga ja nõuda võlgade tasumist kohtumenetluse kaudu, juhul kui klient ei ole tasunud talle osutatud teenuse eest 30 kalendripäeva jooksul alates maksetähtajast.

Bukarestis kehtiva kontsessioonilepingu kohaselt ei ole vee-ettevõtjal võlgnevuse korral õigust sulgeda hädaabiteenuste veeühendust.

2. Õiguslik seisukoht:

Vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamise seadus nr 241/2006 (uuesti välja antud 2013).

Ühisveevärgiseadus nr 51/2006 (uuesti välja antud 2013) .

ANRSC määrus nr 88/2007 vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamise raammääruse heakskiitmise kohta.

Kontsessioonileping nr 1239/29.03.2000 vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamise kohta Bukaresti linnas, Rumeenias.

3. Sulgemise tingimused:

Võlgnevuse korral tohib ühenduse ühisveevärgisüsteemiga sulgeda alles 5 tööpäeva pärast seda, kui klient on saanud sellekohase teatise.

Ühenduse taastamine teostatakse maksimaalselt 5 tööpäeva jooksul alates makse laekumisest; ühenduse sulgemise ja taastamisega seotud põhjendatud kulud maksab klient.

Kui 3 kuu jooksul sulgemisest ei ole taotletud ühenduse taastamist, kaotab klient tarbimiskoha ning teenuse taastamisel sõlmitakse uus teenusleping nagu uue tarbijaga.

Vastavalt Bukarestis kehtivale kontsessioonilepingule on kontsessionääril õigus sulgeda kliendile pakutav teenus ilma kohaliku omavalitsuse või mistahes muu reguleeriva ametiasutuse heakskiidu või nõusolekuta, kui põhjuseks on maksetähtaja ületanud arvete või summade täielik või osaline mittetasumine, ilma et see piiraks kontsessionääri teisi seadusjärgseid õigusi või tema võimet sisse nõuda võlgnevusi, lisatasusid või viiviseid, või mistahes tariifiga ette nähtud trahve, ning tingimusel, et täidetakse järgmisi toiminguid:

Arve peab olema õigeaegselt maksmata vähemalt 2 (kahe) arveldusperioodi või 3 (kolme) kuu eest - sõltuvalt sellest, kumb periood on lühem -,

juhul kui arve on väljastatud mitme kasutajaga kliendile, nagu nt tornmaja, kus puudub võimalus üksiku kliendi tarbimist eraldi mõõta või tema ühendust (eraldi) sulgeda, ja vähem kui 1 (ühe) arveldusperioodi eest, juhul kui arve on väljastatud ühe kasutajaga kliendile või mitme kasutajaga kliendile, kus on võimalik võlgnevuse tõttu sulgeda üksiku kliendi ühendus, ilma teistele klientidele pakutava teenuse katkestamist, olenemata sellest, kas nende tarbimine on mõõdetud või mitte.

Eelnevalt peab kontsessioonäär olema esitanud kohustust mitte täitvale kliendile kirjaliku maksenõude vähemalt 1 (ühel) korral pärast maksetähtaja möödumist, eeldusel et see ei leia aset varem kui miinimumperioodi ehk 21 (kahekümne ühe) päeva möödumisel maksetähtajast.

Viimases maksenõudes peab kontsessioonäär kirjalikult teavitama kohustust mitte täitvat klienti kavandatavast ühenduse sulgemisest mitte vähem kui 7 (seitse) päeva enne selle teostamist.

Kontsessioonääril ei ole õigust teenust sulgeda juhul, kui tema ja kliendi vahel on sõlmitud kokkulepe mistahes võlasumma hiljem või mitte maksmiseks ning klient ei ole seda kokkulepet või lepingut rikkunud.

Veeühenduse sulgemisel uuendus-, hooldus- ja remonditöödeks teavitatakse tarbijaid, keda teenuse katkestus puudutab, vähemalt 10 päeva enne planeeritud tööde algust.

4. Sulgemiste arv aastas:

Bukarestis: sulgemiste arv aastas on u 1 500, mis teeb 1,2% veeühenduste koguarvust 126 770 ligi 2 miljoni elanikuga linnas.

Constantas on aasta keskmine sulgemiste arv 223 ehk 0,66% tarbijate koguarvust.

5. Sulgemise kestvus:

Bukarestis avaldab vaid 27% suletud veeühendusega tarbijat soovi vee taasavamiseks pärast keskmiselt 66-päevast perioodi.

Constantas jääb keskmine aeg ühenduse sulgemise ja selle taasavamise vahel 89 päeva juurde.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Seadus nõuab tarbija teavitamist tasumata arvest enne veeühenduse sulgemist. Veelgi enam, iga arve kannab märgel selle kohta, et arve õigeaegse mittetasumise korral võib tarbija veeühenduse sulgeda.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Seadusliku teavitamisprotseduuri täitmise järel suletakse veeühendus tarbijal,

kes oma võlga ei ole tasunud, ilma vee-ettevõtja esindaja täiendava külastuse/kontaktita.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Kahjustuste ärahoidmiseks või nende parandamiseks teostatavate avariitööde korral, mis kestavad kauem kui 24 tundi, on maksimaalne lubatud veesulgemise kestvus 72 tundi.

Ühendust ühisveevärgiga ei tohi sulgeda tarbijal, kes on järelejäänud võlasumma osas sõlminud vee-ettevõtjaga kokkuleppe võla tasumiseks osamaksetena, v.a arvatud juhul, kui tarbija ei täida sõlmitud kokkuleppe tingimusi.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Vee-ettevõtja on kohustatud esitama arve seaduses ettenähtud metoodika põhjal kehtestatud ja vastava reguleeriva asutuse poolt heakskiidetud tariifi alusel, ilma sotsiaalse tariifi rakendamise võimaluseta.

Kuigi seadus nr 51/2006 avalike kommunaalteenuste üldise õigusliku raamistiku kohta viitab võimalusele anda riiklikest või kohalikest eelarvevahenditest toetust teatud tarbijagruppidele, ei ole veevarustusteenuse puhul selliseid meetmeid rakendatud.

SERBIA

Kommunaalettevõtte Naissus Nis – Serbia

Vastused on antud veevarustusega tegelevas kommunaalettevõttes Naissus Nis rakendatud praktika põhjal. Kommunaaalteenuste seadust rakendatakse sarnaselt kõikides Serbia kommunaalettevõtetes, teatud erisustega kohalike määruste osas. Veeühenduse sulgemist puudutav on sarnane kõikjal Serbia Vabariigis.

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Arve mittetasumise korra on lubatud kliendi veeühenduse sulgemine.

2. Õiguslik seisukoht:

Serbia Vabariigi Kommunaaalteenuste seadus, artikkel 19.

3. Sulgemise tingimused:

Veeühenduse sulgemist reguleerivad Kommunaaalteenuste seadus, Serbia Vabariik ja vee-ettevõtte asutaja Nis'i linna poolt tehtavad otsused.

4. Sulgemiste arv aastas:

2013. a suleti võlgnevuse tõttu 1 948 kliendi ühendus (sh laias laastus 300 kategooriast 'Muud tarbijad' ja ülejäänud kodumajapidamiste ühendused).

5. Sulgemise kestvus:

Ühendus jääb suletuks seni, kuni võlg on täielikult tasutud, või kui klient ja vee-ettevõtte sõlmivad lepingu võlgnevuse tasumiseks osamaksete kaupa.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee-ettevõtja saadab teatise; võlgnikku teavitatakse nii kirja kui telefoni teel.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Vee-ettevõtte töötaja külastab klienti enne vee sulgemist.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on lubatud, samuti võimaldatakse vooluhulga piiramist miinimumini, kuid seda võimalust ei kasutata.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Serbia Vabariigis kehtiva Kommunaaalteenuste seaduse artikli 29 järgi on toetused ette nähtud sotsiaalabi saavatele klientidele.

SLOVEENIA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõtja võib kodutarbija veeühenduse võlgnevuse korral sulgeda.

2. Õiguslik seisukoht:

Sloveenia Vabariigi Konstitutsioonikohtu 15.06.1998. a antud juriidilise selgituse nr Up-156/98 kohaselt on veeühenduse sulgemine abinõu juba tarbitud vee eest maksmiseks ning mõeldud mõlema osapoole (nii vee-ettevõtja kui kliendi) rahuldamiseks. Vee-ettevõtjale võimaldab see abinõu tagada regulaarsed rahavood. Riigi/kohalike omavalitsuste kohus on tagada pidev katkestusteta veevarustus kui avalik hüve. Juhul, kui märkimisväärne osa klientidest ei maksa pidevalt oma arveid, võib see viia häireteni ühisveevärgiteenuses. Selles kontekstis on veeühenduse sulgemine põhiseaduslikult lubatud.

3. Sulgemise tingimused:

Veeühenduse sulgemise tingimusi reguleerib üldiste kohustuste kord.

4. Sulgemiste arv aastas:

Andmed pole kättesaadavad.

5. Sulgemise kestvus:

Andmed pole kättesaadavad.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned/visiidid:

Üldiste kohustuste korda tuleb järgida, kuid samas pakuvad vee-ettevõtjad kliendile informatsiooni ja tuge ning mõnikord ka erinevaid maksevõimalusi, selleks et kõrvaldada võlgnevus ilma veeühendust sulgemata.

7. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalseid tariife ei rakendata. Samas võib kohalik omavalitsus või riiklik sotsiaalamet vajadusel rakendada teisi sotsiaalvahendeid.

HISPAANIA

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Enamiku veevarustusüsteemide osas kehtivad omavalitsuste poolt kehtestatud määrused, mis võimaldavad võlgnevuse korral veeühenduse sulgemist.

Enamik sulgemistest teostatakse äri- ja tööstussektoris või mittealalises elukohas (suvilad), või pettuse ilmnemisel.

Selleks, et sotsiaalselt ebasoodsas olukorras ja majandusraskustes ühiskonna-
grupid ei peaks tasuma arveid veesulgemise hirmus, on mitmeid sotsiaalseid
abimehhanisme, mis peavad tagama, et vesi oleks kliendile taskukohane.

Ametiasutused peavad tagama kodanike sotsiaalse kaitse. Sotsiaalameti ja
erinevate sotsiaalasutuste ülesanne on teha kindlaks veevarustust
puudutava sotsiaalabi saajad, eriti valitseva majandusliku olukorra tõttu
raskustes olevad üksikisikud ja perekonnad. Niisiis on need asutused
vastutavad sotsiaalsete abimehhanismide kaudu abi saavate
ühiskonnagruppide, perekondade ja üksikisikute kindlakstegemise eest.

Valeinfo tõttu esineb aeg-ajalt statistilisi vigu, mistõttu vastavad
abimehhanismid hilinevad ning veeühendus suletakse. Oluline on, et
ametivõimud ja vee-ettevõtted tegeleksid jätkuvalt kommunikatsiooni-
strateegiate parandamisega ning rahalistes raskustes klientideni jõuaks
info loodud sotsiaalsete abimehhanismide kohta. Seega tuleb neil olla
jätkuvalt proaktiivne ja laiendada oma vaateulatust.

Vee-ettevõtjad, sotsiaalamet, sotsiaalasutused ja pädevad ametivõimud
peaksid optimeerima omavahelist koostööd, et veelgi parandada sotsiaalsete
abimehhanismide toimimise kiirust ja nende kättesaadavust. Asjaomaste
osapoolte koostöö on vajalik, selleks et avastada need, kelle jaoks teenus ei
ole taskukohane ja kes võiksid saada toetust sotsiaalsete abimehhanismide
kaudu, ning et määrata ja hallata toetusi. Koostöö optimeerimine võimaldaks
perede jaoks, kes ei suuda ise arveid maksta, lihtsustada toetuste saamise
korda, hoides nii ära veesulgemisi.

2. Õiguslik seisukoht:

Õiguslikku seisukohta reguleerib veevarustuse tehnilis- ja administratiiv-
määrus, mis kehtestatakse omavalitsuse poolt kohalikul tasandil.

3. Sulgemise tingimused :

Veeühenduse sulgemise tingimuste kehtestamine kuulub kohalikku
kompetentsi (omavalitsusasutused määravad, kas sulgemine on võimalik või
mitte). Vahel harva annab kohalik omavalitsus otsuse langetamise edasi
vee-ettevõttele.

Nagu allpool punktis 6 selgitatakse, kaitseb protsess tarbijat, nõudes 2
usaldusväärse hoiatuse saatmist enne sulgemise teostamist.

4. Sulgemiste arv aastas:

2014. a läbi viidud uuringu andmeid üldistades võib öelda, et sulgemised
puudutavad 1-2% lepingulistest klientidest. Enamik suletud veeühendusi
avatakse uuesti pärast sulgemise põhjuse kõrvaldamist (olgu siis arve
tasumise, kompensatsiooni, maksekokkuleppe, sotsiaalkaitsevahendite
rakendamise vms kaudu).

Samamoodi üldistades võib hinnata, 2014. a suletud veeühendustest taasavati 73%, millest 98,4% avati võlgnevuse tasumise järel ja vaid 1,6% ühendati pärast sotsiaalsete abimehhanismide rakendamist, mis moodustab 0,02% Hispaania majapidamistest.

5. Sulgemise kestvus:

Sellele küsimusele vastamiseks puudub representatiivne info. Sulgemist ei teostata nädalavahetuse ega riigipühade eel.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Veeühenduse sulgemine viiakse Hispaanias läbi järgides reguleeritud korda, millele vee-ettevõtja tavaliselt lisab täiendavad sammud, et sulgemist võimalusel ära hoida.

Neid samme tuleks esile tõsta, kuivõrd vaid 31%-le esmastest hoatustest järgneb teine hoiatus ning üksnes 7% esmase hoiatuse saanud klientide puhul jõuab asi vee tegeliku sulgemiseni.

Kehtiv garantiisüsteem kaitseb klienti – sulgemise vältimiseks helistatakse kliendile korduvalt ning saadetakse meeldetuletusi.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Tänu ülal kirjeldatud tavale puudub kliendi külastamise kohta enne vee sulgemist ametlik nõue.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Täielik sulgemine on Hispaanias lubatud. Minimaalse vooluhulgaga sulgemist ei kasutata.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Leevendamaks vaesust, ebavõrdsust ja sotsiaalset tõrjutust, on loodud erinevad sotsiaalsed abimehhanismid, mis peavad tagama, et vesi oleks kliendile taskukohane, ning mis kujutavad endast toiminguid või administreerimisvahendeid, mille kaudu pakutakse teatud perekonna-gruppidele eritingimusi.

Juba varasemalt kujutasid abi ja toetused endast teatud ühiskonna-gruppidele (nt eakad, suurpered, väikese tarbimisega kliendid jms) tehtavaid veehinna soodustusi. Seoses viimaste aastate majanduskriisiga on majanduslikest sissetulekutest tingitud abi veelgi kasvanud. Need toetused pakuvad abi:

- ~ läbi tariifstruktuuri (klassikaline sotsiaalabi mehhanism), või
- ~ läbi solidaarsusfondide, mis ei ole otseselt seotud tariifstruktuuriga, vaid sissetulekutega.

Need kaks sotsiaalset abimehhanismi on laialt kasutusel. Vee-ettevõtete valimi hulgas läbi viidud uuring näitas, et üle 90% nendest 15 miljonist elanikust, keda uuringus osalenud ettevõtted teenindavad, elasid

26. august 2016

Vee kättesaadavus ja võlgnevuse korral rakendatavad meetmed

omavalitsuste piirkonnas, kus pakuti mingit sorti sotsiaalseid abimehhanisme. 63% nende seast omakorda elas omavalitsustes, kus soodustus oli fikseeritud tariifstruktuuris, 13% sellistes, kus rakendati solidaarsusfonde, ning 24% oli neid, kus toimisid mõlemad mehhanismid.

ROOTSI

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Vee-ettevõtjal on õigus sulgeda kliendi veeühendus. Vt punkti 3 allpool.

2. Õiguslik seisukoht:

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniseadus (2006), artikkel 43.

3. Sulgemise tingimused:

Veeühenduse sulgemise eeltingimus on, et see ei tohi ohtu seada kliendi tervist.

Ohu korral inimtervisele on vee sulgemine keelatud. Praktikas tähendab see, et vee-ettevõtja peab eelnevalt kindlaks tegema, kas leibkonnas elab inimesi, kelle jaoks vee sulgemine võib kaasa tuua tervisprobleeme. Lihtsam on vett sulgeda tehases vms tarbijate puhul.

4. Sulgemiste arv aastas :

See näitaja erineb vee-ettevõtjate lõikes, kuid mitte kuigi palju, tavaliselt piisab sulgemishoiatusest.

5. Sulgemise kestvus:

Enamasti lühikest aega.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee-ettevõtjal on kohustus saata enne kavandatavat ühenduse sulgemist vähemalt üks kirjalik hoiatus ja oodata ära selle vastus.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Seadus ei kohusta vee-ettevõtet klienti külastama.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Vee-ettevõtja võib täieliku sulgemise asemel piirata kliendile tarnitava vee vooluhulka nii palju, et see kataks tema esmavajadused.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalsete tariifide süsteem puudub.

ŠVEITS

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral on erandlik. Igal juhul peab võlgnikule olema tagatud esmavajaduste rahuldamiseks vajalik veevarustus.

2. Õiguslik seisukoht:

Õiguslik alus tuleneb erinevatest kantonite tasandil vastu võetud seadustest. Lisaks konkreetsed omavalitsuste seadused ja kohalikud määrused.

3. Sulgemise tingimused:

Maksetähtaja möödumisel teavitab vee-ettevõtte klienti ametlikult täiendavast makseperioodist. Pärast selle möödumist võib ettevõtte pöörduda kohtusse.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ühtegi kodutarbija veeühenduse täielikku sulgemist ei ole teostatud.

5. Sulgemise kestvus:

Ühtegi kodutarbija veeühenduse täielikku sulgemist ei ole teostatud.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Vee-ettevõtte teavitab klienti enne kohtusse pöördumist.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Sama vee-ettevõtte külastab klienti.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Ühtegi kodutarbija veeühenduse täielikku sulgemist ei ole teostatud.

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Tavaliselt ei kehtestata vaesematele klientidele eritariifi.

SUURBRITANNIA

Inglismaa ja Wales

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Alates 1. juulist 1999. a on kodutarbija veeühenduse sulgemine ebaseaduslik. Seadus lubab ja vee-ettevõtted ka rakendavad vee sulgemist mitte-kodumajapidamistes.

2. Õiguslik seisukoht:

Kodutarbija veeühenduse sulgemine on keelatud 1999. aastal vastu võetud Vee-seadusega, millega muudeti sama seaduse 1991. aastast kehtinud versiooni. Kodutarbija veeühenduse sulgemise keeld ei puuduta mittealalist elukohta, vaid üksnes alalist elukohta. Samuti kehtib see haiglatele, vanadekodudele, hooldekodudele, lastekodudele, koolidele, politseijaoskondadele, tuletõrjedepoodele ja vanglatele.

3. Sulgemise tingimused:

Ei kehti enam.

4. Sulgemiste arv aastas:

Ei kehti enam.

5. Sulgemise kestvus:

Ei kehti enam.

6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:

Ei kehti enam.

7. Sulgemisele eelnevad visiidid:

Ei kehti enam.

8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:

Koduühenduse sulgemise keeld laieneb kõikidele „piiravatele vahenditele,“ mille abil võiks vähendada kinnistule jõudva vee hooluhulka. Samuti keelab see ettemaksuga arvestite paigaldamise, mis on laialdaselt kasutusel gaasi ja elektri puhul (20 miljonist elektrienergia kodutarbijast kasutab 4 miljonit tarbijat ettemaksuga arvestit).

9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Sotsiaalsed tariifid

Ajavahemikus 2015 kuni 2016 peavad vee-ettevõtted sisse viima meetmete-paketi, mille maksumus on rohkem kui 40 miljonit £, toetamaks makseraskustes või võlguolevaid kliente. Meetmete hulka kuuluvad näiteks sihtfondid, võla kohandamise ja mahakandmise skeemid, võlanõustamine ja veesäästmise abinõud, mis aitavad veemõõtjaga varustatud klientidel veearveid vähendada.

2015. aasta aprillis pakkus 14 vee-ettevõtet 18-st oma klientidele arvete vähendamiseks sotsiaalseid tariife. Ülejäänud ettevõtted plaanivad sotsiaalse

tariifi skeemi sisse seada 2016. a või konsulteerivad praegu sel teemal oma klientidega.

Kõik Inglismaa vee-ettevõtted pakuvad riiklikku sotsiaalset tariifi Watersure, mis tasub veearveid teatud piirist alates rohkem kui 70 000-le veearvestiga varustatud ja majanduslikust olukorrast sõltuvat hüvitist saava kliendi eest, ning vee-ettevõtetel on kavas seda võimalust veelgi propageerida, et tariifiga liitunute arvu kasvatada. Mõnel vee-ettevõttel on sotsiaalsed tariifid kehtinud juba mitu aastat, pakkudes abi veel lisaks mitmetele tuhandetele klientidele. Wales'is kasutab 54 000 majapidamist Wales'i Veeabi-nimelist (ingl k *Welsh Water Assist*) tariifi, mis põhineb Watersure'i tariifil, kuid on seatud madalamale ja laieneb veearvestita klientidele, või saab osa mõnest muust sotsiaalabi vormist, ning seda arvu on kavas tõsta 2020. aastaks 100 000-ni.

Fondid ja muud meetmed

Vee-ettevõtted toetavad regulaarselt enda poolt loodud sõltumatult juhitud sotsiaalfonde ja heategevuslikke sihtfonde. Nendest fondidest kasutatakse raha selleks, et tasuda klientide võlgu vee- ja kanalisatsiooniteenuste eest ning pakkuda nõu ja abi võla haldamiseks tulevikus. Neist fondidest on abi saanud sajad tuhanded abivajajad.

Paljud vee-ettevõtted püüavad vähendada survet kitsikuses vaevlevatele peredele ja aidata neid tagasi jalgele, aktsepteerides ka vaid mõnenaelaseid makseid ning kohandades makseplaan kliendi võimalustega, et vähendada maksuvõlga võlasummat osaliselt või täielikult maha kandes. Sellise skeemi kaudu on saanud hüvitist juba 100 000 majapidamist ning vee-ettevõtete ettepanekul tahetakse seda arvu veelgi tõsta.

Vee-ettevõtted kulutavad ka miljoneid naelu selleks, et teavitada kliente neile pakutavatest abivõimalustest. Investeeritud on eriettevalmistusega töötajatesse, kes proaktiivselt otsivad abivajajaid.

Samuti annetavad ettevõtted sadu tuhandeid naelu Kodanike Nõustamiskeskusele ning teistele piirkondlikele võlanõustamisega tegelevatele heategevuslikele organisatsioonidele. Veemõõtjaga varustatud klientidel aitavad vee-ettevõtted nende veearveid veelgi vähendada. Nii näiteks paigaldavad mõned ettevõtted tasuta veesäästmiseks mõeldud tooteid, nagu kahesüsteemse loputusrežiimi konverteerid, veekraani sõelu ja dušiadaptereid, mis võimaldavad tarbida vähem vett ja seega maksta ka väiksemaid arveid. Ka propageerivad vee-ettevõtted veearvesti paigaldamist madalama sissetulekuga klientide seas, kelle puhul võib eeldada, et nad võivad selle tulemusel nii väiksemate veearvete näol kui ka seetõttu, et saavad võimaluse oma veearvet ise kontrollida.

Šotimaa

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Kodutarbija veeühenduse sulgemine võlgnevuse tõttu ei ole lubatud, küll aga mitte-kodutarbija oma.

Võlg nõutakse sisse kohtu (või šerifi ehk piirkondliku tsiviilkohtu kohtuniku) abil, kes võib võla katmiseks vara konfiskeerida.

2. Õiguslik seisukoht:
3. Sulgemise tingimused:
4. Sulgemiste arv aastas:

Mitte ühtegi.

5. Sulgemise kestvus:
6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:
7. Sulgemisele eelnevad visiidid:
8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:
9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid:

Eritariifid vaesematele peredele ja eakatele puuduvad, nagu ka mistahes muud positiivse diskrimineerimise vormid.

Põhja-Iirimaa

1. Veeühenduse sulgemine võlgnevuse korral:

Kodutarbijad ei pea maksma veearveid, kuna teenust rahastatakse üldise maksusüsteemi kaudu. Mitte-kodutarbijate ühendust tohib sulgeda.

2. Õiguslik seisukoht:
3. Sulgemise tingimused:
4. Sulgemiste arv aastas:

Mitte ühtegi.

5. Sulgemise kestvus:
6. Sulgemisele eelnevad kirjad/telefonikõned:
7. Sulgemisele eelnevad visiidid:
8. Täielik sulgemine / minimaalne vooluhulk:
9. Võimalikud nn sotsiaalsed tariifid: Ei ole saadaval.

Mis on EurEau?

EurEau on Euroopa veesektori häälekandja. Me esindame 28 Euroopa riigi vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutajaid, kes tegutsevad nii avalikus kui ka erasektoris.

Meie liikmeteks on Euroopa rahvuslikud vee-ettevõtjaid koondavad ühendused. EurEau koondab rahvuslikke vee-asjatundjaid, selleks et kujundada üheskoos Euroopa veetööstuse seisukohti küsimustes, mis puudutavad veekvaliteedi juhtimist, ressursitõhusust ning vee kättesaadavust Euroopa kodanikele ja ettevõtetele.

26. august 2016

Vee kättesaadavus ja võlgnevuse korral rakendatavad meetmed

EurEau' sekretariaat asub Brüsselis, kust koordineeritakse ligikaudu 150 liikmesorganisatsioonist ja vee-ettevõttest pärit eksperdi tööd ning otsitakse ühistele seisukohtadele toetust EL-i otsustajate hulgas.

Meie liikmed töötavad selle nimel, et puhas vesi oleks alati kättesaadav ning jõuaks seejärel taas ohutult veeringlusesse. Euroopa veevalvuritena on meil oluline roll veekeskonda varitsevate ohtude teadvustamisel. Oma ligi 500 000 töötajaga annab Euroopa veesektor olulise panuse Euroopa majandusse.

EurEau

Rue du Luxembourg 47-51,
B-1050 Brussels, Belgium
Tel: +32 (0)2 706 40 80
Fax: +32 (0) 2 706 40 81
secretariat@eureau.org
www.eureau.org